

Συλλογή της Νομολογίας

Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-29/13 και C-30/13

Global Trans Lodzhistik OOD
κατά
Nachalnik na Mitnitsa Stoliczna

(αιτήσεις του Administrativen sad Sofia-grad για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

«Προδικαστική παραπομπή — Κοινοτικός τελωνειακός κώδικας — Άρθρα 243 και 245 — Κανονισμός (ΕΟΚ) 2454/93 — Άρθρο 181α — Απόφαση δεκτική προσφυγής — Παραδεκτό ένδικης προσφυγής χωρίς προηγούμενη άσκηση διοικητικής προσφυγής — Αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας»

Περίληψη – Απόφαση του Δικαστηρίου (πρώτο τμήμα) της 13ης Μαρτίου 2014

1. Τελωνειακή ένωση — Εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας — Δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής — Διαδικασία προσφυγής κατά των αποφάσεων των τελωνειακών αρχών — Πράξη δεκτική προσφυγής — Απόφαση με αντικείμενο διόρθωση της δασμολογητέας αξίας εμπορευμάτων με συνέπεια την κοινοποίηση στον διασαφιστή διορθωτικής πράξης επιβολής πρόσθετου φόρου προστιθέμενης αξίας — Εμπίπτει — Εθνική νομοθεσία προβλέπουσα δύο διακριτές προσφυγές για την προσβολή των αποφάσεων των τελωνειακών αρχών — Επιτρέπεται — Προϋπόθεση — Τήρηση των αρχών της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας

(Κανονισμός 2913/92 του Συμβουλίου, άρθρα 30 § 2, στοιχείο β', 243 και 245)

2. Τελωνειακή ένωση — Εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας — Δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής — Διαδικασία προσφυγής κατά των αποφάσεων των τελωνειακών αρχών — Προσφυγή ενώπιον των δικαστικών αρχών εξαρτώμενη ή μη από προηγούμενη προσφυγή ενώπιον των τελωνειακών αρχών — Εφαρμογή του εθνικού δικαίου

(Κανονισμός 2913/92 του Συμβουλίου, άρθρο 243· κανονισμός 2454/93 της Επιτροπής, άρθρο 181α § 2)

3. Τελωνειακή ένωση — Εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας — Δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής — Διαδικασία προσφυγής κατά των αποφάσεων των τελωνειακών αρχών — Απόφαση εκδοθείσα βάσει του άρθρου 181α, παράγραφος 2, του κανονισμού 2454/93 — Απόφαση που πρέπει να θεωρείται τελική

(Κανονισμός 2454/93 της Επιτροπής, άρθρο 181α § 2)

4. *Τελωνειακή ένωση — Εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας — Δικαίωμα ασκήσεως προσφυγής — Διαδικασία προσφυγής κατά των αποφάσεων των τελωνειακών αρχών — Απόφαση εκδοθείσα κατά παραβίαση της αρχής περί σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας — Αρμοδιότητα του εθνικού δικαστηρίου να αποφανθεί επί της προσφυγής που ασκήθηκε κατά της αποφάσεως ή να παραπέμψει τη διαφορά ενώπιον της αρμόδιας διοικητικής αρχής*

(Κανονισμός 2913/92 του Συμβουλίου, άρθρο 245· κανονισμός 2454/93 της Επιτροπής, άρθρα 181α § 2)

1. Αφενός, μια απόφαση που έχει ως αντικείμενο τη διόρθωση, βάσει του άρθρου 30, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 2913/92, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 82/97, της δασμολογητέας αξίας εμπορευμάτων με συνέπεια την κοινοποίηση στον διασαφιστή πράξεως επιβολής πρόσθετου φόρου προστιθέμενης αξίας, συνιστά πράξη δεκτική προσφυγής, κατά την έννοια του άρθρου 243 του τελωνειακού κώδικα. Αφετέρου, λαμβανομένων υπόψη των αρχών του σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας και του δεδουλευμένου, το άρθρο 245 του τελωνειακού κώδικα δεν αντιτίθεται σε εθνική νομοθεσία, η οποία προβλέπει δύο διακριτές προσφυγές για την προσβολή των αποφάσεων των τελωνειακών αρχών, εφόσον η νομοθεσία αυτή δεν παραβιάζει ούτε την αρχή της ισοδυναμίας ούτε την αρχή της αποτελεσματικότητας.

Όσον αφορά το ζήτημα αν μια απόφαση συνιστά πράξη δεκτική προσφυγής, από τον συνδυασμό των άρθρων 243, παράγραφος 1, και 4, σημείο 5, του κώδικα αυτού προκύπτει ότι κάθε πρόσωπο έχει το δικαίωμα να ασκήσει προσφυγή κατά των αποφάσεων των τελωνειακών αρχών σχετικά με την εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας οι οποίες το αφορούν άμεσα και ατομικά. Επιπλέον, από το άρθρο 6, παράγραφος 3, του τελωνειακού κώδικα προκύπτει ότι οι αποφάσεις που αφορούν την εφαρμογή της τελωνειακής νομοθεσίας και έχουν αρνητικές συνέπειες για τα πρόσωπα στα οποία απευθύνονται πρέπει να αναφέρουν τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 243 του κώδικα αυτού.

Όσον αφορά εθνική νομοθεσία προβλέπουσα δύο διακριτές προσφυγές για την προσβολή των αποφάσεων των τελωνειακών αρχών, πρέπει να υπομνησθεί ότι, βάσει του άρθρου 245 του τελωνειακού κώδικα, οι διατάξεις για τη θέση σε εφαρμογή της διαδικασίας της προσφυγής θεσπίζονται από τα κράτη μέλη.

Επιπλέον, σε περίπτωση απουσίας κοινοτικής ρυθμίσεως στον σχετικό τομέα, απόκειται στην εσωτερική έννομη τάξη κάθε κράτους μέλους να ορίσει τα αρμόδια δικαστήρια και να θεσπίσει τους διαδικαστικούς κανόνες ασκήσεως των ενδίκων προσφυγών που αποσκοπούν στην κατοχύρωση της προστασίας των δικαιωμάτων τα οποία οι ιδιώτες αντλούν από το κοινοτικό δίκαιο, υπό την προϋπόθεση, αφενός, ότι οι κανόνες αυτοί δεν είναι λιγότερο ευνοϊκοί από εκείνους που αφορούν παρόμοιες προσφυγές της εσωτερικής έννομης τάξεως (αρχή της ισοδυναμίας) και, αφετέρου, ότι δεν καθιστούν πρακτικά αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή την άσκηση των δικαιωμάτων που χορηγεί η έννομη τάξη της Ένωσης (αρχή της αποτελεσματικότητας)

(βλ. σκέψεις 27, 30-32, 33, 40, διατακτ. 1)

2. Το άρθρο 243 του κανονισμού 2913/92, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 82/97, δεν εξαρτά το παραδεκτό ένδικης προσφυγής κατά των αποφάσεων που εκδόθηκαν βάσει του άρθρου 181α, παράγραφος 2, του κανονισμού 2454/93, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 2913/92, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 3254/94, από την προϋπόθεση ότι έχουν προηγουμένως εξαντληθεί τα υφιστάμενα διοικητικά μέσα προσβολής των αποφάσεων αυτών.

Κατά το άρθρο 243, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα, το δικαίωμα προσφυγής μπορεί να ασκηθεί, σε πρώτο στάδιο, ενώπιον της τελωνειακής αρχής και, σε δεύτερο στάδιο, ενώπιον μιας ανεξάρτητης αρχής η οποία μπορεί να είναι μια δικαστική αρχή. Από τη διατύπωση της διατάξεως αυτής δεν προκύπτει ότι η προσφυγή ενώπιον της τελωνειακής αρχής συνιστά υποχρεωτικό στάδιο πριν από την άσκηση προσφυγής ενώπιον της ανεξάρτητης αρχής. Το άρθρο 243 του κώδικα αυτού έχει την έννοια ότι το ζήτημα αν οι επιχειρηματίες είναι υποχρεωμένοι, σε πρώτο στάδιο, να ασκούν προσφυγή ενώπιον της τελωνειακής αρχής ή αν μπορούν να την ασκούν απευθείας ενώπιον της ανεξάρτητης δικαστικής αρχής επιλύεται βάσει του εθνικού δικαίου.

(βλ. σκέψεις 42-45, διατακτ. 2)

3. Το άρθρο 181α, παράγραφος 2, του κανονισμού 2454/93, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 2913/92, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 3254/94, έχει την έννοια ότι απόφαση εκδοθείσα βάσει του άρθρου αυτού πρέπει να θεωρείται τελική και είναι δεκτική προσφυγής ασκουμένης απευθείας ενώπιον ανεξάρτητης δικαστικής αρχής, ακόμη και αν κατά την έκδοσή της υπήρξε προσβολή του παρεχόμενου στον ενδιαφερόμενο δικαιώματος ακροάσεως και διατυπώσεως αντιρρήσεων

Το εν λόγω άρθρο προβλέπει ότι, αν οι αμφιβολίες των τελωνειακών αρχών ως προς τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας εμπορευμάτων εξακολουθούν να παραμένουν, οι αρχές αυτές πρέπει να κοινοποιούν στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο, πριν λάβουν την τελική απόφαση, την αιτιολογία στην οποία στηρίζονται οι αμφιβολίες αυτές και να του παρέχουν λογικά περιθώρια απάντησης. Η τελική απόφαση καθώς και η σχετική αιτιολόγησή της κοινοποιούνται στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο εγγράφως. Βεβαίως, καίτοι το άρθρο αυτό προβλέπει την υποχρέωση των τελωνειακών αρχών να κοινοποιούν στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο, πριν λάβουν την τελική απόφαση, την αιτιολογία στην οποία στηρίζονται οι αμφιβολίες αυτές και να του παρέχουν λογικά περιθώρια παροχής εξηγήσεων, η παράβαση της υποχρέωσης αυτής εκ μέρους των τελωνειακών αρχών δεν δύναται ωστόσο να έχει επίπτωση στον τελικό χαρακτήρα της αποφάσεως ούτε στον χαρακτηρισμό της πράξεως που εκδόθηκε βάσει του άρθρου 181α, παράγραφος 2, του κανονισμού 2454/93 ως αποφάσεως.

Συγκεκριμένα, η πράξη αυτή που εκδόθηκε από τις τελωνειακές αρχές παράγει, εν πάση περιπτώσει, έννομα αποτελέσματα έναντι του αποδέκτη της, στον βαθμό που καταλήγει στον καθορισμό νέας δασμολογητέας αξίας και συνιστά συνεπώς απόφαση, κατά την έννοια του άρθρου 4, σκέψη 5, του κανονισμού 2913/92. Αντιθέτως, η προσβολή του δικαιώματος ακροάσεως του ενδιαφερομένου προσώπου καθιστά την εν λόγω απόφαση πλημμελή λόγω ελλείψεως νομιμότητας, η οποία μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο προσφυγής ασκουμένης απευθείας ενώπιον ανεξάρτητης δικαστικής αρχής.

(βλ. σκέψεις 47-50, διατακτ. 3)

4. Σε περίπτωση προσβολής του παρεχόμενου από το άρθρο 181α, παράγραφος 2, του κανονισμού 2454/93, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 2913/92, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 3254/94, στον ενδιαφερόμενο δικαιώματος ακροάσεως και διατυπώσεως αντιρρήσεων, στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να κρίνει, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως της οποίας έχει επιληφθεί και με γνώμονα τις αρχές της ισοδυναμίας και της αποτελεσματικότητας, αν, εφόσον η απόφαση που εκδόθηκε κατά παραβίαση της αρχής περί σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας πρέπει να ακυρωθεί για τον λόγο αυτό, υποχρεούται να αποφανθεί επί της προσφυγής που ασκήθηκε κατά της αποφάσεως αυτής ή αν μπορεί να εξετάσει το ενδεχόμενο παραπομπής της διαφοράς ενώπιον της αρμόδιας διοικητικής αρχής.

Συγκεκριμένα, ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας συνιστά γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης η οποία έχει εφαρμογή όταν η διοίκηση προτίθεται να εκδώσει βλαπτική πράξη εις βάρος ενός προσώπου. Βάσει της αρχής αυτής, της οποίας γίνεται ρητή μνεία στο άρθρο 181α, παράγραφος 2,

του κανονισμού 2454/93, οι αποδέκτες αποφάσεων που θίγουν αισθητά τα συμφέροντά τους πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να γνωστοποιήσουν λυσιτελώς την άποψή τους σχετικά με τα στοιχεία επί των οποίων η διοίκηση σκοπεύει να στηρίξει την απόφασή της.

(βλ. σκέψεις 57, 61, διατακτ. 4)